

La suletta constanta è la midada...

Thomas Kollegger

Il 1. d'avust 2008 hai jau surpiglià la direziun da l'uffizi da vischnancas. Sco che Vus savais, ha ina midada en la direziun da l'uffizi stuì avair lieu pervia da la malsogna da mes antecessur Haimo Heisch. Las vastas enconuschientschas da mes antecessur na vegnan per fortuna betg a mancar. Durant in temp transitoric vegn el a star a mia disposiziun sco collavuratur da stab. Quai è pia las meglras premissas per cuntinuar cun las bunas relaziuns collegialas visavi nossas vischnancas e per proseguir cun schlantsch la refurma da las structuras ch'è vegnida iniziada.

En il Grischun vegnan las incumbensas publicas ademplidas oz sin sis plauns (chantun, regiun, district, uniun d'interess, circol e vischnanca). Il fatg ch'il chantun posseda memia bleras structuras tras quai, è gist uschè incontestà sco la gronda stima che la vischnanca giada en sia qualitat d'ina instituziun. La vischnanca, sco plaun, nua che las incumbensas vegnan ademplidas, chatta dapertut ina buna acceptanza, entant che l'in u l'auter dals plauns sto cumbatter cun difficultads da renconuschientscha. L'autonomia communal vegn pelvair celebrada – ed or d'in puntg da vista objectiv – schizunt idealisada. La noziun da l'autonomia communal vegn la finala strapatschada, cur che las furmas da la collavuraziun intercomunala che servan ad ademplir incumbensas communalas elementaras (p.ex. corp da pumpiers, scola, selvicultura) prendan suramaun, q.v.d.: sche la fundaziun d'uniuns d'interess n'è betg pli in'exceptiun, mabain la regla. Nus stuain far tut las stentas pussaivlas per furmar

vischnancas fermas e per rinforzar uschia la vischnanca sco instituziun. Exactamain perquai n'integrescha la NGF grischuna – en vista al detretschament da las incumbensas – betg ulteriurs plauns che servan ad ademplir las incumbensas. Ina renconuschientscha clera da la vischnanca sco instituziun – ed en vista a las structuras communalas flaiavas en tsherts lieus – ina sfida da sa metter en furma per il futur. Il pled „fusiun da vischnancas“ n'è oz betg pli in tabu – grazia a las fusiuns cun success, cunzunt da las duas valladas Val Müstair e Bregaglia. Nossas experientschas mussan che adina dapli autoritads arrivon sut pressiun, sch'ellas na prendan betg per mauns quest tema en moda activa. La populaziun spetga che las autoritads sa fetschian patratgs davart il futur e ch'ellas prendan las decisiuns necessarias u raschunavlas. I vegn er spetgà che l'uffizi da vischnancas gioghia ina rolla pli activa en il process da refurma. Questa aspectativa vulessan nus gugent ademplir. Change - Yes, we can!

Jau hai decidì da far ina midada organisatorica en mes uffizi per il 1. da schaner 2009. Da nov duai dar per tut las vischnancas d'ina regiun principalmain ina persuna da contact. Cun questa decisiun n'hai jau betg l'intenziun da destruir relaziuns professiunalas e persunalas che funcziunan bain, mabain da promover il pensar regional. Ils projects da fusiun e da cooperaziun ch'èn en curs vegnan assistids er vinavant dals cussegladers da fin ussa.

A nus spetgan numerusas incumbensas pretensiusas; jau ma legrel da prender per mauns quellas ensemen cun mes team competent e motivà ed ensemen cun Vus.

2 / 2008

Cuntegn

- 02 Il team
- 03 L'Uffizi da vischnancas sa preschenta
- 04 Recumandaziuns

Agiuntas

Model per l'extenziun da plan dals contos tenor MAC en il sectur da la selvicultura

Purschidas da scolaziun e da furmazion supplementara:

- www.bvr.ch
- www.gemeindetreuhand.ch
- www.zvm.ch

Editur:

Uffizi da vischnancas dal Grischun
Grabenstrasse 1
7001 Cuira

Tel. 081 257 23 91
Fax. 081 257 21 95
www.afg.gr.ch
E-Mail: info@afg.gr.ch

„quai essan nus“

armin blumenthal
cussegliader nordbünden
armin.blumenthal@afg.gr.ch
tel. 081 257 23 88

daniel wüst
cussegliader prättigau /
davos / schanfigg
daniel.wuest@afg.gr.ch
tel. 081 257 23 83

max poltéra
sup. manader cussegliader /
cussegliader südbünden excl. valli
max.poltera@afg.gr.ch
tel. 081 257 23 82

giachen caduff
cussegliader surselva
giachen.caduff@afg.gr.ch
tel. 081 257 23 84

gianni terlizzi
cussegliader heinzenberg /
domleschg
gianni.terlizzi@afg.gr.ch
tel. 081 257 23 89

francestg cajacob
cussegliader mittelbünden
francestg.cajacob@afg.gr.ch
tel. 081 257 23 86

giuliano crameri
cussegliader valli
giuliano.cramer@afg.gr.ch
tel. 081 257 23 85

thomas kollegger
manader dal post da servetsch
thomas.kollegger@afg.gr.ch
tel. 081 257 23 81

georg aliesch
manader surveglanza da las vischnancas
georg.aliesch@afg.gr.ch
tel. 081 257 32 20

simon theus
manader projects
simon.theus@afg.gr.ch
tel. 081 257 23 87

haimo heisch
collavuratur dal stab
haimo.heisch@afg.gr.ch
tel. 081 257 23 92

sandra fritschi
manadra secretariat
sandra.fritschi@afg.gr.ch
Tel. 081 257 23 91

bettina krättli
secretaria
bettina.kraettli@afg.gr.ch
Tel. 081 257 23 90

claudia landolt
secretaria
claudia.landolt@afg.gr.ch
Tel. 081 257 32 21

fabio canonica
emprendist
lehrling@afg.gr.ch
Tel. 081 257 23 91

L'Uffizi da vischnancas sa preschenta

Cun il maletg e per num sa preschenta qua daspera il team da 15 persunas da l'uffizi da vischnancas (UV). La grafica mussa er, en tge regiuns che las singulas cussegliastras e ch'ils singuls cussegliastrs respectivamain che las singulas revisuras e ch'ils singuls revisurs èn principalmain activs. En quai che suonda duai vegnir mussà, tge incumbensas ch'il team ademplescha en il servetsch dal chantun e da las vischnancas e tgenins ch'èn actualmain ses plazzals principals.

Las relaziuns tranter ils dus plauns statals chantun e vischnancas sco er tranter las vischnancas ina cun l'autra vegnan regladas en il Grischun en moda decisiva en la lescha da vischnancas sco er en la legislaziun davart la gulinaziun da finanzas ed ultra da quai er en la constituziun chantunala. Da questas leschas vegnan er deducidas las incumbensas principalas da l'uffizi da vischnancas. Surveglianza da las vischnancas, surveglianza da las finanzas ed executiun da la gulinaziun da finanzas. Surveglianza na signifitga dentant betg mo survegliar, mabain er cussegljar, intermediar e coordinar. Il UV sa chapescha perquai er sco punt tranter las vischnancas ed ils differents uffizis chantunals sco er tranter cussegliastras privatas e cussegliastrs privats, organizaziuns d'agid e padri-nadis. En spezial po questa qualitat vegnir applitgada per dar dumogn a malauras. Cun tgirar stretgas relaziuns cun las visch-

nancas, obtegna l'uffizi ritgas infurmaziuns. Questas infurmaziuns na satisfan betg mo basegns chantunals. Ellas pervegnan – tras publicaziuns sco la Ginfo u sco la pagina d'internet da l'uffizi – puspè a las vischnancas.

Da l'inspecturat da vischnancas a l'uffizi da vischnancas

L'uffizi da vischnancas ha quest num pir dapi il 1. da schaner 2007. Avant ha quest uffizi gì num durant 50 onns inspecturat da vischnancas, q.v.d. dapi l'existenza da la gulinaziun da finanzas intercommunala (1956). La midada dal num ha mitigia in pau l'aspect da l'inspeziun, e quai a favur da l'activitad da cussegliaziun ch'è daventada pli e pli impurtanta. La cheschun per midar il num è stada la nova regulaziun da l'organizaziun da la regenza e da l'administraziun, nua che l'inspecturat da vischnancas è passà dal departament da l'intern e da l'economia publica al departament da finanzas e vischnancas. Dapi l'onn 2007 cuntegna la denominaziun dal departament il pled vischnancas. In'ulteriura novaziun en connex cun la midada da la direcziun da l'uffizi è stada l'integraziun dal servetsch giuridic da la surveglianza da las vischnancas en il UV.

Il servetsch giuridic mida da la surveglianza da las vischnancas en il UV

Las competenzas da surveglianza spezialas cumpiglian tranter auter er l'approvaziun dals urdens communalas. Las examinaziuns respectivament vegnivan fatgas fin ussa en il departament tras il post da stab per la surveglianza da las vischnancas; quest post s'occupava er dal servetsch giuridic en il dretg communal e dals recurs correspundents. Per il 1. d'october 2008 è entrà lic. iur. Georg Aliesch sco nov manader da la partiziun „surveglianza da las vischnancas“ en il UV.

La surveglianza da las finanzas sco incumbensa centrala

La surveglianza da las finanzas cumpiglia – dentant cun differenta intensitad – tut las vischnancas dal chantun. Circa 100 vischnancas cun gulinaziun da finanzas èn suttamessas ad in'assistenza pli intensiva.

Per las vischnancas cun in basegn spezial prevesa la lescha ulteriuras competenzas d'intervenziun pli vastas. Tar las ulteriuras vischnancas sa restrenscha l'activitad da controlla sin la validaziun dal quint annual e sin la redacziun d'in rapport intern da surveglianza. Tut ils quint annuals vegnan registrads cun ils indicaturs respectivs en la statistica da vischnancas e publicgads en l'internet. Tar las vischnancas da gulinaziun è la funcziun da surveglianza cumbinada cun in'activitad da cussegliaziun intensiva tras las autoritads e tras il personal da chanzlia, sco er cun lur instrucziun.

Tras la NGF grischuna previsa vegn abolì l'instrumentari dal dretg da surveglianza da la legislaziun vertenta pertutgant la gulinaziun da finanzas. Per pudair evitar en spezial che las vischnancas, da las qualas ils debits èn vegnids regulads parzialmain en il rom da la NGF grischuna, cuntanschian puspè ina surdebitaziun, duai vegnir creada – tenor la voluntad da la regenza – en la lescha da vischnancas ina surveglianza da las finanzas speziala cun pussaivladads d'intervenziun respectivament. Ma quest instrumentari na duai betg mo vegnir limità al circol da las vischnancas, da las qualas ils debits èn vegnids regulads parzialmain. I sto er vegnir evità che autras vischnancas sa debiteschian excessivamain u ch'ellas ignoreschian ils principis da la gestiun da finanzas.

www.afg.gr.ch

Ulteriuras infurmaziuns davart noss uffizi, davart ils fatgs da vischnancas e davart la gulinaziun da finanzas chat-tais Vus sin nossa pagina d'internet, tranter auter:

– per vischnanca in feagl cun 30 indicaziuns dals ultims 5 quint annuals

– il manual da la contabilitad per las vischnancas grischunas sco datoteca da pdf

– tut las ediziuns da la Ginfo dapi l'onn 2000 per rumantsch, per talian e per tudestg

plazzals actuals / projects

Preparar la surveglianza da las finanzas tenor la NGF

Preparar l'introducziun dal model armonisà da contabilitad 2 (MAC2)

Sclerir las dumondas actualas en connex cun la liberalisaziun dal martgà da forza electrica ed en connex cun l'incorporaziun d'incumbensas communalas

Elavuraziun da la basa da decisiun per la strategia futura da la regenza concernent la refurma da vischnancas

La gulivaziun da finanzas avant la midada da sistem

Ultra d'ina assistenza pli intensiva da las vischnancas cun gulivaziun da finanzas che ha lieu en il rom dal servetsch da surveglianza, da cussegliaziun e da revisiun ademplescha il UV differentas incumbensas executivas en il rom da la gulivaziun da finanzas directa ed indirecta: sclerir il dretg da survegnir ina gulivaziun, tractar las dumondas d'ina contribuziun ad in'ovra, procurar per ils fatgs da contabilitad sco er calcular la forza finanziaria e la forza fiscala. In grond plazzal è actualmain la concepziun da la NGF grischuna.

Refurma da vischnancas

Ina da las incumbensas executivas che sa basan sin la lescha da vischnancas e sin la legislaziun davart la gulivaziun da finanzas è er quella d'accompagnar ils process da refurma da vischnancas, sco er d'eruir e da tegnair quint da las prestaziuns da promoziun. L'incumbensa da l'uffizi è en quest connex d'elavurar la basa da decisiun per las instanzas chantunalas (regen-

za, parlament) sco er per las vischnancas. Dapi la midada dal millenni èn las stentas da fusiun s'intensivadas fermamain en noss chantun. In stausch en questa direcziun ha dà la finala l'ediziun speziala da la broschura d'infurmaziun da l'uffizi da vischnancas (Ginfo 1/2000) ch'è cumparida l'onn 2000 e che inditgescha scenaris da fusiun sin plirs stgalims. Dapi l'onn 2000 hai dà 15 fusiuns da vischnancas. Il dumber da vischnancas politicas vegn pia reduci da 212 (l'onn 2000) a 186 (per il 1. da schaner 2010).

Il UV cooperescha activamain tar projects da fusiun. L'accompagnament da quests process vegn ad esser vinavant ina incumbensa impurtanta da l'uffizi. Per rinforzar quest sector entaifer l'uffizi e per concentrar las experientschas ch'èn vegnidas fatgas cun ils projects passads, surpiglia Simon Theus, fin ussa cussegliader / revisur, la responsabladad per quest sector.

Extensiu dal plan dals contos tenor MAC en il sector da la selvicultura

En il rom dal project „lenna renda“ che serva a megliar la cultivaziun dal guaud en Surselva ha ina grupp da lavur proponi recumandaziuns per facturar las prestaziuns forestalas en moda complessiva. Ensemen cun l'uffizi forestal (UF) e cun l'uffizi da vischnancas (UV) ha la grupp da lavur creà las premissas per che tut las prestaziuns dals manaschis forestals possian vegnir cudeschadas e facturadas en il quint communal tenor las funcziuns dal guaud e tenor las usufructuarias effectivas ed ils usufructuaris effectivs. La proposta è adattada per manaschis forestals che furneschan prestaziuns betg forestalas en ina dimensiun considerabla per autras incumbensas communalas. Per quest intent duai il model armonisà da contabilitad da las vischnancas (MAC) vegnir cumpletta cun las pussaivladads correspudentas. La contabilitad differenziada permetta a las proprietarias ed als proprietari da guaud da budgetar tenor las funcziuns dal guaud e da surdar cleras incaricas da prestaziun per la cultivaziun dal guaud e per la tgira dal guaud. Ella duai stgaffir ina libertad d'agir pli gronda ed objectivar las discussiuns davart il dretg dals manaschis forestals.

Ina tariffa da tschains calculatorica

L'applicaziun d'ina tariffa da tschains calculatorica unitara ed uschè constanta sco pussaivel per il tschains intern è in princip d'armonisaziun impurtant. Ils ultims dus onns è questa tariffa sa stabilisada a 3%. Questa tariffa vegn recumandada er vinavant.

Termins da la NGF grischuna:

Schaner 2009:
Deliberaziun da la missiva tras la regenza

Avrigl 2009:
Tractament en il cussegl grond

1. da schaner 2011:
Entrada en vigur

Fusiun	Vischnanca	Dumber da vischnancas
1998	Tinizong-Rona (Tinizong, Rona)	212
2002	Suraua (Camuns, Surcasti Tersnaus, Uors-Peiden)	209
2003	Donat (Donath, Patzen-Fardün)	208
2006	Splügen (Splügen, Medels i.Rh.)	207
2007	St. Antönien (St. Antönien, St. Antönien-Ascharina)	206
2008	Trimmis (Trimmis, Says)	
	Ferrera (Ausserferrera, Innerferrera)	
	St. Peter-Pagig (Pagig, St. Peter)	203
2009	Davos (Davos, Wiesen)	
	Val Müstair (Fuldera, Lü, Müstair, Sta. Maria V.M., Tschier, Valchava)	
	Tomils (Feldis/Veulden, Scheid, Trans, Tumegl/Tomils)	
	Andeer (Andeer, Clugin, Pignia)	
	Mundaun (Flond, Surcuolm)	
	Tschierschen-Praden (Tschierschen, Praden)	190
2010	Bregaglia* (Bondo, Castasegna, Soglio, Stampa, Vicosoprano)	186
	*(Resalvada resta l'approvaziun tras il cussegl grond)	

Model per l'extensiun da plan dals contos tenor MAC en il sectur da la selvicultura

Sut la cooperaziun da l'uffizi forestal e da l'uffizi da vischnancas ha ina grupp da lavur proponi ina recumandaziun per extender il plan dals contos tenor MAC en il sectur da la selvicultura. La proposta permetta da cudeschar e da facturar tut las prestaziuns dals manaschis forestals tenor las funcziuns dal gaud e tenor las usufructuarias effectivas ed ils usufructuaris effectivs. Ultra da la funcziun 810 che vegn dividida tenor las funcziuns dal gaud, duai il manaschi tecnic, che ademplescha anc autras incumbensas communalas, survegnir in agen numer da funcziun.

Conto	Text		
81	Selvicultura	870	Manaschi tecnic
810	Selvicultura	...300	Cumissiuns
...352	Contribuziuns ad uniuns d'interess / FSC	...301	Salarisaziun
...451	Restituziuns dal chantun	...303	Contribuziuns a l'assicuranza sociala
811	Gaud da protecziun	...304	Cassa da pensiun
...313	Material da diever	...305.20	Assicuranza cunter accidents
...318	Servetschs da terzas personas	...305.25	Assicuranza da personas malsaunas
...390	Scuntradas internas	...309	Ulteriurs custs da personal
...435	Venditas	...310	Material da biro, stampats
...460	Contribuziuns federalas	...311	Mobiglias, maschinas, vehichels
...461	Contribuziuns chantunalas	...313	Material da manaschi e da diever
...490	Scuntradas internas	...315	Mantegniment tras terzas personas
812	Gaud natiral	...317	Indemnisaziun da spesas
...313	Material da diever	...318.01	Assicuranzas
...318	Servetschs da terzas personas	...318.05	Servetschs da terzas personas
...390	Scuntradas internas	...390	Scuntradas internas
...431	Taxas	...435	Venditas
...435	Venditas	...436	Restituziuns
...460	Contribuziuns federalas	...438	Atgnas contribuziuns per investiziuns
...461	Contribuziuns chantunalas	...439	Lavur per terzas personas
...490	Scuntradas internas	...490	Scuntradas internas
813	Gaud da recreaziun		
...313	Material da diever		
...318	Servetschs da terzas personas		
...390	Scuntradas internas		
...427	Entradas da locaziun		
...435	Venditas		
...460	Contribuziuns federalas		
...461	Contribuziuns chantunalas		
...490	Scuntradas internas		
814	Gaud da producziun		
...313	Material da diever		
...318	Servetschs da terzas personas		
...390	Scuntradas internas		
...435	Venditas		
...460	Contribuziuns federalas		
...461	Contribuziuns chantunalas		
...490	Scuntradas internas		

Questa recumandaziun sa drizza a vischnancas cun in agen manaschi forestal sco er a manaschis forestals surcommunalas che furneschan prestaziuns betg forestalas en ina dimensiun considerabla.